

DFJC - Département de la formation, de la jeunesse et de la culture
DGEO - Direction générale de l'enseignement obligatoire

Çertifikimi në fund të vitit të 11-të

Informim për prindërit

**Shkalla e dytë
(Arsimi i mesëm i ulët)**

Viti i 11-të S

Shkolla e detyrueshme shtrihet në njëmbëdhjetë vjet. Ajo synon që nxënësi të marrë dijeni dhe kompetenca, të zhvillojë dhe të ushtrojë aftësitë e veta intelektuale, krijuese, fizike e në punë dore, dhe të formojë gjykimin dhe personalitetin e vet. Shkolla i lejon nxënësit të përfshihet në jetën shoqërore, profesionale dhe qytetare përmes njohjes së vetvetes dhe të botës që e rrethon, si dhe përmes respektimit të të tjerëve.

Duke ardhur në vijim të fletë-palosjes që paraqet vitin e 9-të e atë të 10-të të shkallës së dytë I (cikli 3), ky dokument përshkruan kushtet e çertifikimit të nxënësve të vitit të 11-të dhe kushtet e hyrjes në klasat e rakordimit, në klasat e mësimi plotësues, si dhe në formimet pas arsimit të detyrueshëm.

www.vd.ch/scolarite

Burimet: Loi sur l'enseignement obligatoire (LEO)
Règlement d'application de la LEO (RLEO)
Cadre général de l'évaluation (CGE)

Janë të besueshëm vetëm kuadri ligjor rregullues dhe Kuadri i përgjithshëm i vlerësimit (CGE) që trajton në mënyrë të tërësishme rastet e ndryshme.

Organizimi dhe tabela e orarit

Shkalla e dytë I përmban dy drejtime: drejtimin parajimnazial (*voie pré-gymnasiale*, VP) dhe drejtimin e përgjithshëm (*voie générale*, VG).

Në ciklin 3, nxënësi ndjek mësimet sipas objektivave të përcaktuara nga Plani romand i studimeve (*Plan d'études romand*, PER) dhe programet kantonale. Në vitin e 11-të, tabela e orarit përmban 32 periudha në javë. Metodatat e punës, strategjitë e të nxënësit, aftësia për të bashkëpunuar dhe për të komunikuar trajtohen në dhënien e të gjitha lëndëve.

Vlerësimi

Vlerësimi i punës të nxënësit komunikohet në agjendë në formën e notave që shkojnë nga 1 deri në 6 me gjysmë-pika (TS dhe TA). Nota 4 përkon me pragun e mjaftueshmërisë. Nota më e lartë është 6-ta, nota më e ulët 1-shi.

Mesataret e mara nga nxënësi organizohen sipas grupeve të lëndëve dhe vendimet lidhur me rrugëtimin e nxënësit bazohen në shumën e pikave të mara në secilin prej grupeve.

Në mbarim të semestrit dhe të vitit shkollor, jepet një vlerësim i gjendjes. Ai përmban një listë të notave dhe të mungesave, si dhe mesataret sipas lëndëve të përcaktuara me gjysmë-pikën më të afërt. Në fund të vitit shkollor dhe në rast ndërrimi të drejtimit apo të nivelit në mbarim të semestrit të 1-rë, një buletin përmban mesataret dhe tregon vendimin lidhur me rrugëtimin e nxënësit. Ky buletin i bashkëngjitet librezës shkollore.

Çertifikata e mbarimit të studimeve të shkallës së dytë

Në fund të vitit shkollor, organizohet një provim i çertifikatës në institucionin shkollor. Mënyrat e organizimit të provimeve përshkruhen me më shumë hollësi në pjesët *Drejtimi parajimnazial* dhe *Drejtimi i përgjithshëm*.

Për të marrë çertifikatën e mbarimit të studimeve të shkallës së dytë, nxënësi duhet të ketë ndjekur mësimet e vitit të 11-të gjatë tërë vitit dhe të jetë paraqitur në të gjitha provimet.

Çertifikata e mbarimit të studimeve të shkallës së dytë jepet në bazë të mesatareve të mara në fund të vitit të 11-të. Mesataret e fundit të vitit vendosen sipas mënyrave që vijnë:

- Për lëndët që nuk janë objekt provimi, mesatarja vjetore përfundimtare përkon me mesataren vjetore, të rrumbullakosur me gjysmë-pikë;
- Për lëndët që janë objekt provimi, mesatarja vjetore përfundimtare mban parasysh mesataren vjetore për dy të tretat dhe notën e marë në provim për një të tretën.

Nxënësit dhe prindërit e tyre kanë mundësinë të shikojnë fletët e provimit pasi ato të jenë korrigjuar.

Plani romand i studimeve (PER)

www.plandetudes.ch

PER-ja përcakton përmbajtjen e mësimave të shkollimit të detyrueshëm për Zvicrën romande. Ai përshkruan atë që nxënësit duhet të mësojnë gjatë njëmbëdhjetë vjetëve të shkollimit.

Punët domethënëse (*travaux significatifs*, TS):

në mënyrë të rregullt e gjatë tërë vitit, vlerësimi i punës shkollore të nxënësit bëhet me ndihmën e punëve domethënëse. Ato përbëjnë elementet thelbësore të vlerësimit. Çdo punë domethënëse synon të paktën një objektiv mësimor të përcaktuar nga Plani romand i studimeve (PER) me një apo disa prej përbërësve të tij që kanë qenë objekt i një mësimdhënieje.

Punët e përvetësuar (*travaux assimilés*, TA):

një sërë punësh që verifikojnë vetëm përvetësimin e njohurive apo të teknikave specifike. Kjo tërësi punësh është objekt i një note për çdo lëndë. Për çdo lëndë, numri i këtyre punëve të përvetësuar nuk mund të kalojë një të katërtën e tërësisë së punëve të caktuara.

Mesatarja vjetore, shembull përlllogaritjeje

Mesatarja e notave të mara në klasë	4,5
Nota e marë në provimin e çertifikatës	4
Përlllogaritja: $[(4,5 \times 2) + 4] : 3 =$	4,33
Mesatarja vjetore përfundimtare (e rrumbullakosur me gjysmë-pikë)	4,5

Drejtimi parajimnazial

Provimet

Në drejtimin parajimnazial, provimet kanë të bëjnë me lëndët që vijojnë:

- frëngjisht; - gjermanisht; - një lëndë me zgjedhje specifike.
- matematikë; - anglisht.

Të gjitha lëndët janë objekt i një provimi me shkrim dhe një provimi me gojë. Rezultatet e arritura në pjesët e ndryshme të provimit japin vetëm një notë të vetme provimi për çdo lëndë, e cila rrumbullakoset me gjysmë-pikë.

Kushtet e çertifikimit

Kushtet e çertifikimit janë të njëjta vetëm për kalimin nga një vit në tjetrin në shkallën e dytë. Për të marë çertifikatën e mbarimit të studimeve të shkallës së dytë, **nxënësi i drejtimit parajimnazial** duhet të marë të gjitha pikat vijuese për grupet I, II dhe III:

Grupi I	frëngjisht + matematikë + gjermanisht + shkencat e natyrës + lëndë me zgjedhje specifike	20 pika e sipër
Grupi II	anglisht + gjeografi - qytetari + histori - etikë dhe kulturë fetare	12 pika e sipër
Grupi III	artet vizuale + muzikë	8 pika e sipër
Rastet limite	<i>e shumta 1 pikë pamjaftueshmëri e mbledhur në të tri grupet dhe e shumta 0.5 pikë pamjaftueshmëri në një grup.</i>	

Hyrja në formimet pas arsimit të detyrueshëm

Nxënësi që ka marë çertifikatën e mbarimit të studimeve të shkallës së dytë të drejtimit parajimnazial ka qasje në tërësinë e degëve të formimit pas arsimit të detyrueshëm, nga gjimnazi në të nxënit e një zanati.

Marrja e çertifikatës së drejtimit të përgjithshëm për nxënësit e VP-së mbetës

Me kërkesë të prindërve, nxënësi që nuk e ka marë çertifikatën e mbarimit të studimeve të shkallës së dytë në drejtimin parajimnazial mund të marë çertifikatën e drejtimit të përgjithshëm, nëse i merr të gjitha pikat vijuese për grupet I, II e III:

Grupi I	frëngjisht + matematikë + gjermanisht + shkencat e natyrës + lëndë me zgjedhje specifike	18 pika e sipër
Grupi II	anglisht + gjeografi - qytetari + histori - etikë dhe kulturë fetare	11 pika e sipër
Grupi III	artet vizuale + muzikë	8 pika e sipër
Rastet limite	<i>e shumta 1 pikë pamjaftueshmëri e mbledhur në të tri grupet dhe e shumta 0.5 pikë pamjaftueshmëri në një grup.</i>	

Për të hyrë në shkollat e kulturës së përgjithshme dhe të tregtisë të gjimnazeve apo maturës profesionale, madje edhe në klasat e rakordimit 2, nxënësi i VP-së mbetës që e ka marë çertifikatën e mbarimit të studimeve të shkallës së dytë të drejtimit të përgjithshëm duhet të ketë rezultatet vijuese:

Mesatarja vjetore përfundimtare 4 e sipër, të paktën në dy lëndë të grupit I, përfshirë frëngjishten dhe/ose matematikën.

Drejtimi i përgjithshëm (VG)

Kushtet e kalimit nga një nivel në tjetrin (semestri i 1-rë)

N1 → N2 Në fund të semestrit të parë, kalimi nga niveli 1 në nivelin 2 është i mundur për nxënësin që gjatë semestrit në një lëndë me nivel ka një mesatare prej:
- 5.5 e sipër;
- 5, me mendimin paraprak të mësuesit/es të lëndës.

N2 → N1 Me kërkesën e prindërve ose me mendimin paraprak të mësuesit/es të lëndës, nxënësi mund të kalojë nga niveli 2 në nivelin 1.

Provimet

Në drejtimin parajimnazial, provimet kanë të bëjnë me lëndët që vijojnë:

- frëngjisht;
- matematikë;
- gjermanisht;
- anglisht;
- lëndë me zgjedhje të kompetencave të orientuara drejt zanateve (*option de compétences orientées métiers*, OCOM) artizanale, artistike, tregtare apo teknologjike (ose një lëndë me zgjedhje specifike)

Frëngjishtja, matematika, gjermanishtja dhe anglishtja janë objekt i një provimi me shkrim dhe një provimi me gojë. OCOM-ja është objekt i një provimi me gojë dhe/ose me shkrim, apo të një forme tjetër në përshtatje me përmbajtjet e saj. Rezultatet e arritura në pjesët e ndryshme të provimit, për çdo lëndë, japin një notë provimi të vetme, e cila rrumbullakoset me gjysmë-pikë.

Kushtet e certifikimit

Kushtet e certifikimit janë të njëjta me ato të kalimit nga një vit në tjetrin në shkallën e dytë. Për të marë certifikatën e mbarimit të studimeve të shkallës së dytë, **nxënësi i drejtimit të përgjithshëm** duhet të marë të gjitha pikat vijuese për grupet I, II dhe III, cilatdo qofshin nivelet e ndjekura në frëngjisht, në matematikë dhe në gjermanisht:

Grupi I	frëngjisht + matematikë + gjermanisht + shkencat e natyrës + lëndë me zgjedhje artizanale, artistike, tregtare apo teknologjike (ose OS)	20 pika e sipër
Grupi II -	anglisht + gjeografi - qytetari + histori - etikë e kulturë fetare	12 pika e sipër
Grupi III	artet vizuale + muzikë + veprimtari krijuese e punë dore / edukim i të ushqyerit	12 pika e sipër
Rastet limite	e shumta 1,5 pikë pamjaftueshmëri të mbledhur në të tri grupet dhe e shumta 1 pikë pamjaftueshmëri në një grup.	

Paraqitja e ciklit 3

Një fletëpalosje shpjeguese lidhur me ciklin e 3-të gjendet në sitin tonë të Internetit:
www.vd.ch/scolarite > Parent information and translated documents - Documents traduits d'information aux parents.

Lëndët me zgjedhje të kompetencave të orientuara nga zanatet (*options de compétences orientées métiers*, OCOM) të drejtimit të përgjithshëm

Një fletëpalosje shpjeguese lidhur me OCOM-të gjendet në sitin tonë të Internetit:
www.vd.ch/scolarite > Parent information and translated documents - Documents traduits d'information aux parents.

Hyrja në formimet pas arsimit të detyrueshëm

Nxënësi që e ka marë çertifikatën e mbarimit të studimeve të shkallës së dytë në drejtimin e përgjithshëm mund të hyjë në degët vijuese të formimit profesional: vërtetimin federal të formimit profesional dhe çertifikatën federale të kapacitetit.

Hyrja në shkollat e kulturës së përgjithshme dhe të tregtisë të gjimnazeve ose maturës profesionale

Nxënësi që ka marë çertifikatën e mbarimit të studimeve të shkallës së dytë të drejtimit të përgjithshëm mund të hyjë në shkollat e kulturës së përgjithshme dhe të tregtisë të gjimnazeve ose maturës profesionale me kushtet e mëposhtme:

Tri lëndët e ndjekura në nivelin 2:

frëngjisht + matematikë + gjermanisht + shkencat e natyrës

18 pika e sipër

ose

Dy lëndë të ndjekura në nivelin 2 dhe një lëndë të ndjekur në nivelin 1:

frëngjisht + matematikë + gjermanisht + shkencat e natyrës

19 pika e sipër

Rastet limite e shumta 0,5 pikë pamjaftueshmëri në shumën e të gjitha pikave

Klasat e mësimit plotësues për nxënësit e VG-së mbetës

Klasat e mësimit plotësues u drejtohen nxënësve të drejtimit të përgjithshëm që nuk e marrin për të dytën herë çertifikatën ose që e kanë përsëritur vitin dy herë përgjatë shkollimit të tyre. Ato u mundësojnë nxënësve marrjen e çertifikatës së studimeve të shkallës së dytë të drejtimit të përgjithshëm në përfundim të një viti studimesh shtesë.

Me rezervën e moshës (e shumta 17 vjeç të mbushura në 31 korrik) nxënësi-ja i/e interesuar dhe i/e motivuar mund të pranohet në klasën e mësimit plotësues. Kjo përçapje bëhet në konsultim midis prindërve dhe nxënësit.

Në mënyrë të përgjithshme, **rastet limite** kanë të bëjnë me gjendjet në të cilat rezultatet e nxënësit janë shumë pak poshtë atyre të kërkuara për plotësimin e kushteve të çertifikimit ose të hyrjes në klasat e rakordimit, si dhe të pranimit në shkollat e kulturës së përgjithshme dhe të tregtisë të gjimnazeve. Nocioni i rasteve limite nuk zbatohet për vendimet e kalimit nga një nivel në tjetrin. Këshilli drejtues vendos kryesisht për rastet limite.

Këshilli drejtues çmon, me kërkesën e prindërve, **rrethanat e veçanta** të mundshme (për shembull një shkollim i trazuar rëndë e për një kohë të gjatë nga një sëmundje e zgjatur, nga mbërritja rishtazi nga një kanton tjetër apo nga jashtë vendit). Që një rrethanë e veçantë të merret parasysh, duhet që një sukses i mëvonshëm të gjykohet i mundur.

Vendimet për kalimin nga një nivel në tjetrin, për çertifikimin, për hyrjen në klasat e rakordimit apo të mësimit plotësues, si dhe për pranimin në shkollat e kulturës së përgjithshme dhe të tregtisë të gjimnazeve mund të bëhen objekt i një **ankimi** pranë Departamentit: *Instruction des Recours, Département de la formation, de la jeunesse et de la culture, rue de la Barre 8, 1014 Lausanne*. Ankimi i motivuar bëhet me shkrim brenda një afati 10-ditor nga njoftimi i vendimit, me një kopje të vendimit të kundërshtuar.

Klasat e rakordimit në dalje nga drejtimi i përgjithshëm

Klasat e rakordimit kanë për qëllim që, në përfundim të një viti mësimor shtesë dhe me disa kushte, t'i mundësojnë nxënësit hyrjen në degë të ndryshme të formimit pas arsimit të detyrueshëm.

Në shumë ente të shkollimit të detyrueshëm të shpërndara në territorin e kantonit të Vaudit ka klasa të rakordimit.

Regjistrimi për të ndjekur një klasë të rakordimit duhet të bëhet prej prindërve, në fund të muajit janar, pranë entit shkollor të ndjekur prej fëmijës së tyre në vitin e 11-të. Në parim, fëmija shkollohet në entin shkollor më të afërt me vendin e banimit.

Klasat e rakordimit 1

Pas një viti shtesë në shkollimin e detyrueshëm, klasat e rakordimit 1 i mundësojnë nxënësit që ka marë çertifikatën e mbarimit të studimeve të shkallës së dytë të drejtimit të përgjithshëm të arrijë rezultatet që lejojnë hyrjen në shkollat e kulturës së përgjithshme dhe të tregtisë të gjimnazeve ose maturës profesionale.

Nxënësi-ja i/e çertifikuar në drejtimin e përgjithshëm mund të hyjë në klasën e rakordimit 1 me kushtet e vijuese:

Tri lëndët e ndjekura në nivelin 2: frëngjisht + matematikë + gjermanisht ose Dy lëndë të ndjekura në nivelin 2 dhe një lëndë të ndjekur në nivelin 1: frëngjisht + matematikë + gjermanisht ose Një lëndë të ndjekur në nivelin 2 dhe dy lëndë të ndjekura në nivelin 1: frëngjisht + matematikë + gjermanisht ose Tri lëndë të ndjekura në nivelin 1: frëngjisht + matematikë + gjermanisht	12 pika e sipër 13 pika e sipër 14 pika e sipër 15 pika e sipër
<i>Rastet limite e shumta 0,5 pikë pamjaftueshmëri në shumën e të gjitha pikave</i>	

Klasat e rakordimit 2

Pas një viti shtesë në shkollimin e detyrueshëm, klasat e rakordimit 2 i mundësojnë nxënësit që ka marë çertifikatën e mbarimit të studimeve të shkallës së dytë të drejtimit të përgjithshëm të marë çertifikatën e drejtimit paragjimnazial.

Nxënësi-ja i/e çertifikuar në drejtimin e përgjithshëm mund të hyjë në klasën e rakordimit 2 nëse i ka ndjekur tri lëndët me nivel në nivelin 2 dhe nëse i ka marë të gjitha pikat vijuese për grupet I dhe II:

Grupi I	Frëngjisht + matematikë + gjermanisht + shkencat e natyrës	20 pika e sipër
Grupi II	anglisht + gjeografi - qytetari + histori - etikë e kulturë fetare	13,5 pika e sipër
<i>Rastet limite e shumta 0,5 pikë pamjaftueshmëri në njerin prej dy grupeve.</i>		

Klasat e rakordimit

Një fletëpalosje shpjeguese lidhur me klasat e riorientimit gjendet në sitin tonë të Internetit:
www.vd.ch/scolarite > Parent information and translated documents - Documents traduits d'information aux parents.

Marrëdhënia shkollë-familje

Shkolla siguron kryesisht arsimimin e fëmijëve dhe u njih prindërve përparësinë në fushën edukimit. Megjithatë, këto misione nuk janë përjashtuese, meqenëse bashkëpunimi i familjeve kërkohet në fushën e arsimimit dhe shkolla ndihmon familjet në fushën e edukimit.

Mësuesi-ja kujdestar-e i/e klasës, si dhe drejtorja e entit shkollor janë bashkëbiseduesit e privilegjuar të prindërve për sa i përket shkollimit të fëmijës së tyre, për faktin e marrëdhënies së afërsisë të tyre me gjendjen e tij.

Prindërit informohen rregullisht me nxëniet shkollore dhe vlerësimin që rrjedh prej tyre. Ata dëgjohen para çdo vendimi të rëndësishëm që ka të bëjë me rrugëtimin shkollor të fëmijës së tyre. Vendimet përfundimtare i takojnë këshillit drejtues.

Të paktën një herë në vit, në parim në fillim të viti shkollor, organizohet një seancë informuese për prindërit. Kjo bën të mundur ndër të tjera shpjegimin e zhvillimit të shkollimit, e objektiveve të planit mësimor dhe kushteve të vlerësimit.

Informacionet e shkollës komunikohen rregullisht përmes agjendës të nxënësit të cilën prindërit e nënshkruajnë në fund të çdo jave. Është pikërisht përmes kësaj që prindërit dhe mësuesit-et mund të kërkojnë një takim. Këto shkëmbime, që mund të bëhen në çdo moment të vitit shkollor, sigurojnë një bashkëpunim të mirë.

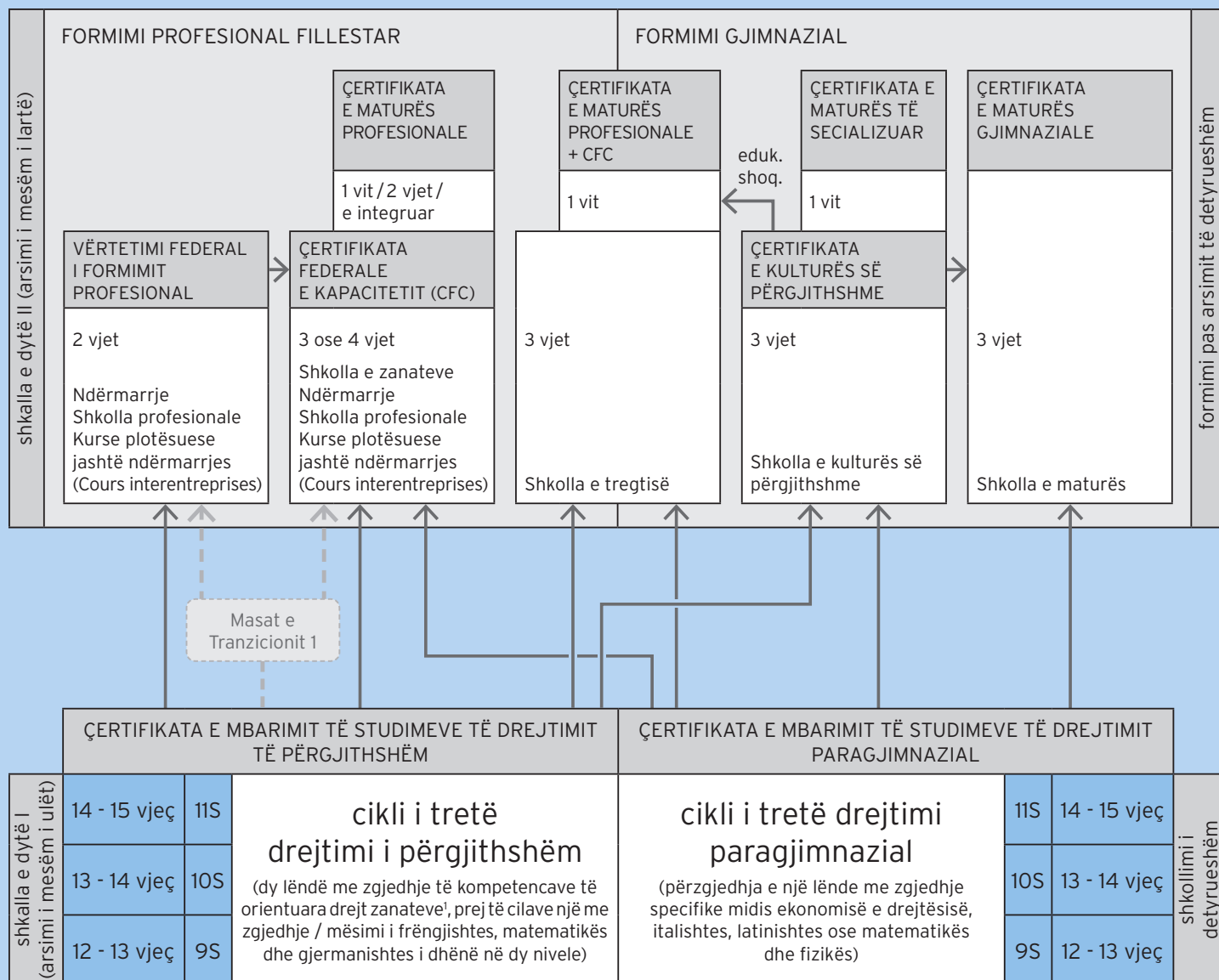
Masa pedagogjike plotësuese mund të merren kur kjo është e nevojshme për të siguruar përparimin e nxënësit. Shërbime të tjera mund të jepen nga psikologët, psikomotricienët, apo logopedistët në mjedisin shkollor (PPLS), në përputhje me procedurat e vendosura në entin shkollor sipas specifikave të veta.

Informacione që kanë të bëjnë pikërisht me pritjen parashkollore apo me shërbimet e tjera mund të merren pranë drejtorisë së entit shkollor.

		Rac1 dhe Rac2 klasat e mësimit plotësues		shkalla e dytë I (arsimi i mesëm i ulët)
14 - 15 vjeç	11S	cikli i tretë drejtimi i përgjithshëm	cikli i tretë drejtimi paragjimnazial	
13 - 14 vjeç	10S			
12 - 13 vjeç	9S			
11 - 12 vjeç	8P	cikli i dytë fillor		shkalla e parë (arsimi fillor)
10 - 11 vjeç	7P			
9 - 10 vjeç	6P			
8 - 9 vjeç	5P	cikli i parë fillor (përfshirë shkollën foshnjore)		
7 - 8 vjeç	4P			
6 - 7 vjeç	3P			
5 - 6 vjeç	2P			
4 - 5 vjeç	1P			

Struktura e shkollës të detyrueshme vaudeze

Struktura e shkallës së dytë I (arsimit të mesëm të ulët) dhe hyrja në formimet pas arsimit të detyrueshëm

¹ Mundësi, me disa kushte, për të përzgjedhur një lëndë me zgjedhje specifike

Më shumë informacione lidhur me formimet pas arsimit të detyrueshëm në www.vd.ch/dgep.

Më shumë informacione lidhur me orientimin drejt profesioneve, degët e formimit dhe masat e tranzicionit në www.vd.ch/orientation.

www.vd.ch/scolarite

www.vd.ch/page/1055372